

Příloha č. 4

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Přehled

Název	▫ Speciální základní škola Chrudim
Identifikátor zařízení	▫ 600 090 825
Sídlo	▫ Školní náměstí 228, 537 01 Chrudim 2
Elektronická adresa e-mail	▫ spzschrudim@seznam.cz
Právní forma	▫ příspěvková organizace, IČO 75015625
Zřizovatel	▫ Město Chrudim, právní forma obec, IČO 00270211
Ředitelka školy	▫ Mgr. Hana Podholová, Palackého 77, Chrudim 3

SpZŠ – obory :

▪ ZŠ praktická	12 tříd
▪ ZŠ speciální	8 tříd
z toho odloučené pracoviště při DSS – Slatiňany	5 tříd

<u>Školská zařízení</u>	▫ školní družina	1 oddělení

Škola z hlediska kapacity

– **175 žáků** (s účinností od 1. 9. 2005, viz. zařazení MŠMT do rejstřídku škol)

Přehled naplněnosti kapacity školy v hodnoceném období :

k 30. 6. 2008	21 tříd celkem	159 žáků
k 30. 6. 2009	20 tříd celkem	167 žáků
k 30. 6. 2010	20 tříd celkem	167 žáků
Školní družina	1 oddělení	16 žáků

VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY

Zpráva za období škol. r. 2007/2008, 2008/2009 a 2009/2010

1. CÍLE

1.1. Zaměření školy a předpokládaný vývoj

- **Školní kurikulum** – je součástí života všech našich žáků, je prostředkem formování jejich osobnosti a přípravou na budoucí profesní zařazení. Výchovně vzdělávací program naší školy je a bude i nadále realizován s ohledem na tyto priority:
 - **DÁT** spravedlivé příležitosti pro všechny žáky tak, aby každý z nich mohl dosáhnout maxima svých možností.
 - **BÝT** vstřícnou školou ke všem dětem, rodičům.
 - **PŘIPRAVIT** budoucí absolventy naší spec. školy co nejlépe pro život pro strážce vědomostní, osobnostní i společenské.
 Vzdělávací program školy vychází z dlouhodobé koncepce školy s určením sledovaných priorit pro daný školní rok.

➤ **Stanovení cílů :**

a) dlouhodobých

Dlouhodobá koncepce školy

- Vychovat z našich žáků svébytné osobnosti, které budou připraveny na zapojení do rozvíjející se demokratické společnosti a tím do konkurenčního prostředí, vědomy si svých předností, respektujících ostatní, vybaveny normami a dovednostmi, umožňujícími plnohodnotný, spokojený a radostný život bez komplexů, přehnaného sebevědomí, netolerance, s nutnými pracovními návyky a potřebou celoživotního vzdělávání
- Školu přetvářet v centrum, které poskytuje služby rodičům, odborné informace, rady a prostory veřejnosti
- Přispívat k osvětě v oblasti péče o handicapované děti, osoby
- Dodržovat „Úmluvu o právech dítěte“ v práci všech pracovníků školy
- Preventivními akcemi, tvorbou volnočasových aktivit zabraňovat projevům násilí, xenofobie, vandalismu, šikany, netolerance, rasismu

- Osobním příkladem, tvůrčím přístupem všech pracovníků vést žáky k péči o pořádek, estetický vzhled školy a okolí
- Šířit a ovlivňovat okolí v souladu s ideami „zdravého životního stylu“
- Důsledně dbát na estetický vzhled školy a vlastní nápaditostí, tvůrčím přístupem všech (učitelů, žáků) pracovní prostředí zdokonalovat, vkusně obměňovat. Udržovat v pořádku i okolí školy. Vytvořit s dětmi a pro děti pěkné, radostné pracovní prostředí a stejně tak příjemné, s kvalitní úrovní odpovídající, prostředí pro všechny pracovníky školy
- Zvyšovat aktivní podíl všech pracovníků na řízení a zlepšování práce školy
- Sledovat kvalitu práce učitelů a ovlivňovat jejich profesní růst
- Podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků a získané poznatky, dovednosti, podněty průběžně využívat pro další zlepšení celkové práce školy

b) krátkodobých:

Priority pro šk. r. 2007/2008 a 2008/2009 a 2009/2010

- ŠVP pro ZŠ prak. využívat jako pracovní materiál, provádět změny a aktualizace; průřezová témata a klíčové kompetence propojovat s praxí, formulovat stručně, jasně, výstižně (realizace od září 2007)
- Projekt „ŠPZ“ (viz. projekt na roky 2007 – 2010)
- Výuku propojovat s praxí
- Rozvíjet komunikační dovednosti, manuální zručnost
- Pracovat v oblasti prevence rizikového chování žáků, snížení úrovně záškoláctví.

1.2 Vzdělávací programy

Výuka probíhala dle vzdělávacích programů schválených MŠMT pod č.j.:

- 22980/97 – 22 pro ZvŠ
- ŠVP pro žáky s LMP (od září 2007:1. a 6. r.)
- 24035/97 – 22 pro PŠ
- 15988/2003-24 Rehabilitační vzdělávací program PŠ

V období:

- **2007 - 2010** celý pedagogický tým školy ověřoval realizaci ŠVP pro žáky ZŠpr.
- **2008 – 2010** vyučující ZŠ speciální tvořili ŠVP pro ZŠ speciální

Specifické zaměření ŠVP ZV pro žáky s LMP:

- 1) Hodnocení ŠVP vychází z hodnocení třídních učitelů ve třídách, které podle našeho ŠVP již pracují a ostatních vyučujících na I. i II. stupni, kteří se na realizaci výchovně vzdělávacího procesu podílejí.

Do nového programu zatím nepřešly na I. stupni 4. a 5. ročník a na II. stupni ročník IX. i přesto však využívaly nové metody práce a vyučující připravovali žáky na plnění úkolů podle školního vzdělávacího programu „Srdcem a rozumem k úspěchu v životě“.

- 2) Materiální vybavení školy je na velmi dobré úrovni, a to nejen vybavení pro žáky a jejich práci a činnosti ve škole, ale i mimo ni, pro mimoškolní činnosti. Také materiální podmínky a prostředí školy pro vyučující je nadprůměrné a stále se zlepšující a modernizující. Ve 2 třídách jsou nově zabudovány interaktivní tabule, které mohou využívat po dohodě všichni vyučující ke kterémukoliv předmětu.
- 3) Tematické plány byly plněny ve všech ročnících bez větších problémů a podařilo se je s minimálními změnami splnit. Ke změnám v plnění plánů docházelo většinou v důsledku poruch soustředění a pozornosti žáků a stanovené úkoly bylo třeba zopakovat častěji a věnovat jim delší časový úsek. Změny nebo přesuny učiva nejsou ze strany vyučujících požadovány, osnovy jsou plněny.

- 4) Výchovně vzdělávací proces probíhá podle tematických plánů, jejichž splnění se hodnotí vždy na konci měsíce.

Průřezová témata jsou stále novým prvkem ve vzdělávání a procházejí napříč vzdělávacími oblastmi, propojují vzdělávací obsahy různých předmětů. Všichni vyučující se snaží o výuku trochu jinak a ke splnění úkolů aplikují do výuky různé metody a formy práce s dětmi.

V porovnání s tříletou zpětnou praxí jsme došli k závěru, že průřezová témata zredukujeme a více zpřehledníme.

Na I. i II. stupni využívají hodně projektovou výuku a volí takové metody, které jim pomáhají přirozenou a zábavnou formou rozvíjet schopnosti a dovednosti žáků pomocí klíčových kompetencí. Do projektů zařazují a při jejich realizaci plní i průřezová témata.

Žáci na I. stupni se učí pracovat ve skupinách, ve dvojicích, učí se spolupracovat a hodnotit se.

Na II. stupni jsou k plnění stanovených úkolů využívány hlavně metody individuálního přístupu, metody kritického myšlení, práce s chybou, diskuse, skupinová práce, práce ve dvojicích. Velmi oblíbené jsou myšlenkové mapy a různé hry podporující tvořivost, pozornost a myšlení.

- 5) Při hodnocení využíváme takové formy hodnocení, které vyžadují individuální zvláštnosti žáků – slovní, písemné i kombinované. Žáky vedeme k sebehodnocení.
- 6) Během školního roku spolupracujeme s různými institucemi, které nám pomáhají seznamovat žáky s realitou života.

- 7) Ve spolupráci s rodiči se snažíme o neformální navázání spolupráce pro zlepšení aktivního spojení školy a rodiny.
- 8) Změny a doplňky ŠVP nejsou požadovány.

Rezervy a následná opatření pro další hodnotící období od září 2010 – 2013

- **provést** zredukování průřezových témat v tabulkách
- **vypracovat** přehled průřezových témat od 1. do 9. ročníku – tabulkově
- **vypracovat přehled průřezových témat v jednotlivých ročnících**

I. i II. stupeň obou vzdělávacích programů:

Vzhledem k počtu žáků ve třídách je všem zajištěn individuální přístup a potřebná speciální péče zohledňující jejich specifické potřeby (u závažnějších zdravotních postiženích pracují žáci dle individuálních vzdělávacích plánů nebo podpůrných plánů).

Volitelné předměty (kroužky), které jsou nabízeny žákům (stanovení kroužků předem ověřeno zájmovými dotazníky pro žáky)

Tenis	- I. Holubcová
Cyklistika a hry	- I. Ruidarová
Keramika	- V. Winklerová
Výtvarné techniky (relaxace s tvořivostí – terapeutický účinek)	- R. Falgenhauerová
Internet	- M. Šafránková
Logopedická péče	- M. Šafránková, O. Krišková
Jógová cvičení pro rodiče s dětmi	- S. Pilařová
Odborné terapie (pro žáky s těžším kombinovaným postižením)	- S. Pilařová
Hra na klavír	- O. Krišková
Práce s počítačem	- E. Jerusalémová
Anglický jazyk	- E. Josífová
Kytara, flétna	- N. Rybišárová
Dramatický kroužek	- M. Pilařová, N. Rybišárová
Doučování pro slabší žáky	

Nadstandardní programy :

Logopedická péče
Muzikoterapie
Canisterapie – ve spolupráci s Archou
Hipoterapie

2. PLNĚNÍ CÍLŮ STANOVENÝCH ŠKOLOU

(realizováno ve spolupráci s plněním ŠPZ)

2.1 Projekt „Škola podporující zdraví“

Vytvářet příznivý vztah ke školnímu a pracovnímu prostředí a navozovat pohodovou atmosféru je u většiny žáků i dospělých plněn. Zůstává však počtem velmi malá, ale vlivem silná skupina dětí a bohužel i některých rodičů, kteří školu a školní prostředí nevnímají pozitivně.

Pracovní klima a příjemná atmosféra ve škole je vnímána nejen zaměstnanci, ale velmi často oceňována pravidelnými i náhodnými návštěvami. Kolektiv byl pozitivně nastaven již dlouhodobě, práce na projektu tento fakt ještě zesílila. I v této oblasti se bohužel potýkáme s problémovou skupinou žáků, které nezvládají běžnou každodenní komunikaci slušnou formou. Jsou vulgární, hrubí, bez zájmu. Trápí nás kouření několika žáků ve škole nebo při akcích školy.

Náš ŠVP „Srdcem a rozumem k úspěchu v životě“ klade důraz na učení pro život. Řešení praktických úloh je podstatou práce na SpZŠ praktické i speciální. Stále nižší mentální úroveň našich žáků vyžaduje pečlivě volené praktické příklady. U starších dětí je třeba sledovat dění v místě bydliště, v médiích - tyto situace rozebírat. Vysvětlovat nutnost pracovat a celoživotně se vzdělávat. O tomtéž přesvědčovat i rodiče.

Pro školu je zásadní umožnit dětem seberealizaci v co nejvyšší míře. K tomu přispívají dotazníkové metody, v poslední době anketa, pravidelné schůzky ŽR (kde sledujeme zájmy žáků a vytváříme nabídku). Prioritou jsou jak žáci, kteří mají o činnosti zájem, tak cíleně samozřejmě pracujeme také se skupinou „negativistických nebo lhostejných“ dětí. Část žáků neumí s volbou pracovat vůbec, je třeba postupně u nich tuto schopnost trénovat.

Pro školu je zásadní umožnit dětem seberealizaci v co nejvyšší míře. K tomu přispívají dotazníkové metody, v poslední době anketa, pravidelné schůzky ŽR (kde sledujeme zájmy žáků a vytváříme nabídku). Prioritou jsou jak žáci, kteří mají o činnosti zájem, tak cíleně samozřejmě pracujeme také se skupinou „negativistických nebo lhostejných“ dětí. Část žáků neumí s volbou pracovat vůbec, je třeba postupně u nich tuto schopnost trénovat.

Součástí ŠVP je propracovaný systém hodnocení. Trvale se na zlepšování kritérií pracuje. Podařilo se zkvalitnit průběžná i čtvrtletní hodnocení. K žákům je přistupováno individuálně, citlivě, spravedlivě. Posilujeme sebedůvěru, podporujeme iniciativu. Dbáme na schopnost ocenit druhé.

Plnění povinností a respekt k právu je problém celé společnosti. Zodpovědnost, dodržování zákonů, pravidel a norem je nejdůležitější úkol. Je nezbytné ovlivňovat také postoje rodičů.

Škola je plnohodnotným spolupracovníkem, partnerem „Zdravého města Chrudim“. Pravidelně publikujeme v regionálním tisku. Jsme partnerskou školou VÚP pro práci na ŠVP. Zapojili jsme se do „Týdne pro inkluzi“. Ve škole probíhají tělovýchovné a vzdělávací akce.

2.2 Plnění dílčích cílů VHŠ ve stanoveném časovém harmonogramu 2007 - 2010

měsíc	Činnost	plnění
8. – 9.	Struktura vlastního hodnocení školy včetně nástrojů	splněno
9.	Projednání struktury VHŠ na PR	splněno
10.	Ustanovení skupin hodnotitelů	splněno
11.	Pracovní materiál – zadání do skupin pro VHŠ	splněno
11. – 4.	Průběh VHŠ	splněno
5.	Zpracování výsledků, předání podkladů pro VHŠ	červen
6. – 9.	Vypracování zprávy	splněno
do 31. 10.	Projednání VHŠ v ped. radě, školské radě	30. 8., 15. 9., 19. 10.
11.	VHŠ – zpráva – vyhodnocení + -, přijetí opatření	20.10. - PP
11. – 12.	Zpětná vazba : úpravy v organizaci, plánování, kontroly , ...	11. - PR

3. POUŽITÉ METODY, NÁSTROJE

- Rozbor školní dokumentace, ŠVP
- Vlastní hodnocení – učitelů, vedení školy (brainstorming, dotazníky s hodnotícím komentářem)
- Klima školy (rodiče, žáci, ARCHA), dotazníky, sociometrický průzkum, videomonitoring s hodnotícím komentářem
- Mimoškolní úspěšnost žáků (sportovní, zájmová činnost, kulturní, reprezentace školy)
- Zpětné informace, hodnocení ostatních institucí (zřizovatel, odb. pracoviště PPP, ARCHA, SVP, ...)
- Swot, analýza

KRITERIA:

- důvěra, pravdivost
- aktivní naslouchání
- neignorovat, neshazovat
- osobní maximum

4. OBLASTI HODNOCENÍ

4.1 Program školy (2 obory)

Učitelé plní úkoly stanovené vzdělávacím programem školy, individuálně se věnují problémovým žákům i žákům se spec. vzdělávacími potřebami. Program je v obou

oborech variabilní, hodinové dotace přiměřené potřebám a schopnostem žáků. Škola nabízí i škálu zájmových kroužků, které postihují široké spektrum zájmů žáků.

4.2 Podmínky vzdělávání

- Dobrá materiální vybavenost, dostatek pomůcek, PC učebna, knihovna a odborné místnosti
- Čisté, útulné a estetické prostředí
- Prostory pro zájmovou činnost
- Pěkná výzdoba školy a tříd
- Zdravé svačiny, pitný režim

➤ REZERVY :

- **staveniště v okolí školy**
- **náhradní školní pozemek**
- **nedostatek skladovacích prostor**

4.3 Průběh vzdělávání

- Bezpečné prostředí pro žáky
- Týmová spolupráce
- Projekt „Zdravá škola“
- Maximální péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
- Fungující žákovská rada
- Využívání interaktivní tabule, PC, didaktických pomůcek

➤ REZERVY:

- **větší zapojení moderních pomůcek do výuky**
- **efektivnější využívání pracovníků zajišťujících ostatní osobní služby zdr. postiženým žákům, které mělo negativní vazbu na krátkodobost prac. poměrů**

Motivace, hodnocení

Učitelé vhodně motivují žáky ve vyučovacích hodinách, propojují učivo s jinými předměty. Dodržují pravidla hodnocení a používají i alternativní způsoby hodnocení v průběhu celého vyučování; a tím motivují žáky k další práci.

➤ REZERVY, neg. zjištění :

- **rezervy ve využívání kombinovaného hodnocení**
- **slabá volní složka osobnosti některých žáků**
- **špatná spolupráce s některými rodiči**
- **pasivita některých žáků a rodičů**

4.4 Výsledky vzdělávání

Žákům je věnována individuální péče, v případě výrazného neúspěchu v některém předmětu, případně u dětí s kombinovanými vadami, učitelé využívají IVP a podpůrných programů, vzájemně úzce spolupracují. Všem

dětem je umožněno zažít úspěch. Pouze v nevyhnutelných případech dochází k opakování ročníku.

4.5 Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vzájemné vztahy

Škola spolupracuje s PPP, Archou, organizacemi a institucemi, které přispívají k úspěšnosti žáků ve škole a v životě.

- **REZERVY, neg. zjištění :**
 - **narůstající procento výchovně problém. žáků, zejména chlapců**
 - **špatná spolupráce s rodiči (nabídka přesahuje poptávku), rodiče nevyužívají nabídky školy**
- **Výchovné poradenství je na velmi dobré úrovni.**

Klima a atmosféra školy (prostředky zjištění, vyhodnocení, závěry)

Prostředky – rozhovor, komunitní kruh, videozáznam, dramatizace (dle postižení žáků), ankety, dotazníky sociogram (u starších žáků zadaly pracovnice ARCHY a zpracovaly), náladoměr, anketa

Termín zadání : září 2008 - květen 2010

Metody hodnocení : výčet, komentář, graf

4.6 Řízení školy, kvalita personální práce, DVPP

Z výsledků rozhovorů a sledování pracovní atmosféry ve škole vyplývá spokojenost zaměstnanců s vedením školy. Řízení školy je efektivní a profesionální. Vedení školy se vzdělává v manažerských dovednostech.

- **REZERVY – zvažovat prac. místo 2. ZŘŠ s ohledem na zvyšující se náročnost manažerské práce expandujícího pracoviště**
 - a) **na naplněnost kapacity školy k stanovenému limitu ze strany MŠMT, (viz. zápis do rejstříku škol)**
 - b) **odloučené pracoviště ZŠsp. – Slatiňany**
 - c) **plánované další odloučené pracoviště – MŠ, ZŠ při nemocnici s vizí r. 2011**

4.7 Úroveň výsledků práce školy

- podmínky vzdělávání
- prezentace školy
- spolupráce s partnery
- organizace akcí školy (vystoupení, soutěže, výstavy ...)

Podmínky vzdělávání jsou nastaveny dobře. Prezentace kladně ovlivňuje názor veřejnosti na speciální vzdělávání. Kapacita naplnění školy je bezproblémová. Škola spolupracuje s mnoha odbornými pracovišti, která posilují úspěšnost našich žáků. Škola organizuje kulturní a sportovní akce. Vycházíme z poptávky žáků i rodičů. Důraz je kladen na prevenci sociálně patologických jevů.

5. ZÁVĚR

5.1 Oblasti ve kterých škola dosahuje dobrých výsledků

V čem jsme dobří?

- **kvalitní lidský potenciál**
 - věková různorodost
 - flexibilita pracovníků
 - kreativita
 - všestrannost
 - velmi dobré vztahy na pracovišti
- **pracovní prostředí** – moderní, bezpečné, estetické, smysluplné, přizpůsobené kooperaci žáků
- **kvalitní management školy**
- vstřícnost, spolupráce a ochota všech **podílet se na řízení školy** ve prospěch zajištění maximální kvality vých. vzděl. procesu
 - kvalitní služba a poptávka rodičů pro jejich děti
 - maximální naplněnost školy
- **prezentace školy** (na veřejnosti)
 - pravidelná, věcná, v oblastech zájmové činnosti (sportovní, kulturní, tvořivé aktivity)
 - v tištěném médiu
- nadstandardní odb. péče ve prospěch všech handicapovaných žáků
- **spolupráce s odbornými pracovišti**
- zapojení do projektu „**Škola podporující zdraví**“

5.2 Oblasti, ve kterých máme rezervy

Co se nám dosud nedaří?

- **lidský potenciál** – chybí mužská část sboru
- **materiální vybavení** – staveniště v okolí školy
 - náhradní pozemek pro výuku Pv, pro ŠD
 - nedostatek skladovacích prostor
- **pedagogický proces** – těžko ovlivnitelná skupina obtížně vychovatelných žáků
 - zapojení rodičů, převažuje nabídka nad poptávkou

5.3 Návrh opatření:

Metody a nástroje:

Zdokonalovat metody hodnocení atmosféry a klimatu – především s ohledem na různorodou míru mentálního a psychického postižení dětí.

Nástroje:

- Rozbor školní dokumentace, ŠVP
- Vlastní hodnocení – učitelů, vedení školy (brainstorming, dotazníky s hodnotícím komentářem)
- Klima školy (rodiče, žáci, ARCHA), dotazníky, sociometrický průzkum, videomonitoring s hodnotícím komentářem
- Mimoškolní úspěšnost žáků (sportovní, zájmová činnost, kulturní, reprezentace školy)
- Zpětné informace, hodnocení ostatních institucí (zřizovatel, odb. pracoviště PPP, ARCHA, SVP, ...)
Swot, analýza

Kriteria:

- důvěra
- aktivní naslouchání
- spolupráce
- osobní maximum

Prevence sociálně patologických jevů:

- **prioritní zaměření na:**
 - týmovou práci na MPP
 - kvalitní plán prevence
 - efektivní spolupráce
 - DVPP (supervize, vzdělávání cíleně na prevenci)
 - posílení spolupráce s rodiči
 - hledání cesty k „problémovým žákům i rodičům“
- **s hlavním společným cílem:**
 - **naučit se lépe pracovat se žáky s rizikovým chováním, zvládat s větším úspěchem problém záškoláctví**

Přílohy Vlastního hodnocení školy:

zpracovala: Mgr. Ivana Ruiderová

1. Vyhodnocení dotazníku pro rodiče 2008 - 2010
2. Vyhodnocení dotazníku Naše třída 2009 - 2010
3. Vyhodnocení dotazníku Zájmové kroužky

20. 9. 2010 Mgr. Hana Podholová

.....
podpis

Zpráva projednána: v ped. radě dne :

15. 9. 2010